

COM ES CONSTITUEIX UNA ASSOCIACIÓ

MOTIVACIONS

Una associació és una agrupació estable de persones que s'uneixen de manera lliure i voluntària per aconseguir una finalitat d'interès general o particular i que s'organitzen per aconseguir-ho.

Abans de «crear» una associació s'han de tenir en compte aspectes que van més enllà de la tramitació administrativa i de la necessitat de «regularitzar-se». Es tracta de tenir **consciència de grup, interessos i objectius comuns**... Una associació neix quan hi ha un conjunt organitzat de persones que tenen un interès comú i s'agrupen per poder assolir determinats objectius. És un dret legalment reconegut i una eina fonamental per vehicular la participació ciutadana amb la premissa que la unió fa la força.

Per tant, abans de crear una associació, és important que ens plantejem:

- Què volem fer i com?
- A qui ens volem adreçar i amb quins objectius?
- Per què volem constituir-nos en associació?

Estar associats significa:

- Poder participar de forma organitzada en la societat.
- Tenir representació davant la societat i les institucions.
- Poder dur a terme iniciatives amb més garanties.
- Implicar altres persones en les mateixes causes i motivacions i tenir més força.
- Obtenir recursos.

QUI LA POT CONSTITUIR?

D'entrada, són necessàries **al manco tres persones**. Han de ser majors d'edat (18 anys), menors emancipats o menors no emancipats majors de 14 anys amb el consentiment acreditat dels tutors. En tot cas, només poden ser membres dels òrgans de representació les persones majors d'edat.

Si els membres de l'associació tenen entre 16 i 30 anys (el 75 % o més de les persones sòcies i el 75 % o més dels membres de la junta directiva, segons l'Avantprojecte de Llei de polítiques per a la joventut de les Illes Balears), adopta el caràcter **d'associació juvenil**.

PROCEDIMENT

La Llei orgànica 1/2002, reguladora del dret d'associació, és la llei marc que determina tant les característiques que han de complir les associacions per ser considerades així, com el procediment de constitució.

Hi ha, d'entrada, dos protocols imprescindibles, que han de ser aprovats per la totalitat de les persones promotores: els **estatuts** que han de regir el funcionament de l'associació i la composició de la **junta directiva**.

La vessant de documents jurídics els fan un tràmit sovint feixuc i complicat, i del qual en volem sortir aviat. És per això que acudim a models i plantilles als quals ens adaptam més o menys adequadament.

Cal, però, donar-los la importància que tenen i, en redactar-los, fer-ho bé, amb coherència i amb les màximes garanties que reflecteixin fidelment què volem ser i què volem fer.

1. ELS ESTATUTS

Els estatuts expressen **els principis** de l'associació i **les normes** que en regeixen el funcionament. Aquestes normes, com totes, no són permanents i poden canviar al llarg del temps.

La Llei estableix els continguts mínims dels estatuts, a partir dels quals ens podem estendre i incloure altres aspectes, sempre que no entrem en contradicció amb els principis de la pròpia associació o de l'ordenament jurídic vigent. Els continguts mínims són els següents:

- a) La denominació de l'associació.
- b) El domicili i l'àmbit territorial on desenvolupa principalment les activitats.
- c) La durada, en el cas que l'associació no es constitueixi per temps indefinit.
- d) Les finalitats i activitats de l'associació.
- e) Els requisits i les modalitats d'admissió i baixa, sanció i separació de les persones associades i, si escau, la tipologia o les modalitats.
- f) Els drets i les obligacions de les persones associades.
- g) Els criteris que garanteixen el funcionament democràtic de l'associació: respecte a la llibertat associativa i amb la no-ingrència dels poders públics en el funcionament intern.
- h) Els òrgans de govern i la representació, la composició, les regles i els procediments per a l'elecció i la substitució dels seus membres, les seves atribucions, la durada dels càrrecs, les causes de la cessació, la forma de deliberar, adoptar i executar els acords, i les persones o càrrecs amb facultat per certificar-los i els requisits perquè els òrgans esmentats quedin vàlidament constituïts, així com la quantitat d'associats necessària per poder convocar sessions dels òrgans de govern o de proposar assumptes en l'ordre del dia.

Poden compondre la **Junta Directiva** la presidència, la secretaria, la tresoreria, la vicepresidència i/o les vocalies.

Els càrrecs imprescindibles són el de **presidència** i el de **secretaria**.

Pensau que una junta extensa millora el funcionament democràtic, plural i pràctic de l'associació.

L'**Assemblea General** és l'òrgan suprem de govern de l'associació, integrat per les persones associades, que n'adopta els acords pel principi majoritari o de democràcia interna i s'ha de reunir, almenys, una vegada l'any.

i) El règim d'administració, comptabilitat i documentació, així com la data de tancament de l'exercici associatiu.

j) El patrimoni inicial i els recursos econòmics de què es pot fer ús.

k) Les causes de dissolució i de destinació del patrimoni en aquest supòsit, que no pot desvirtuar el caràcter no lucratiu de l'entitat.

Les persones promotores/fundadores han de firmar dues còpies i s'han de firmar totes les pàgines.

2. L'ACTA FUNDACIONAL

La primera assemblea és una reunió de caràcter especial en la qual s'expressa l'acord de constitució de l'associació. L'acta d'aquesta assemblea és l'acta fundacional, amb la qual l'associació adquireix personalitat jurídica i plena capacitat d'obrar, sense perjudici de la inscripció al registre corresponent.

L'acta fundacional ha de contenir, com a mínim, la informació següent:

a) El nom i els llinatges de les persones promotores, la nacionalitat, el domicili i el número d'identificació. Hi ha d'haver un mínim de 3 persones promotores.

b) Que s'ha constituït l'associació i el seu nom exacte.¹

c) Que s'han aprovat els estatuts.

e) La junta directiva elegida.

¹ Si la denominació és en un idioma estranger, s'ha d'aportar un certificat amb la traducció del nom al català o al castellà.

3. INSCRIPCIÓ EN EL REGISTRE

Tot i que, jurídicament, una associació es constitueix en el moment de firmar l'acta fundacional, a efectes pràctics el punt de referència per considerar-la oficial és el moment en què s'inscriu en el registre oficial corresponent.

En el nostre cas, el registre oficial és el **Registre d'Associacions de les Illes Balears**, que depèn del GOIB.

Registre d'Associacions
Conselleria de Presidència. Govern de les Illes Balears
Passeig de Sagrera, 2 - 07012 Palma

Per fer la inscripció heu de presentar:

1. La **sol·licitud** signada per un/a dels promotors.
2. El justificant del pagament de la **taxa** (model 046) que actualment és de 60 €, aproximadament.
3. L'**acta fundacional** (amb la signatura de les persones promotores).
4. Els **estatuts** (amb la signatura de les persones promotores).
5. Acreditació de la **identitat** de les persones promotores (en cas d'oposar-se que l'Administració pugui consultar-les).

Tot el procediment es troba explicat en el web del Registre d'Associacions, des del qual us podeu descarregar els impresos necessaris:

https://www.caib.es/sites/associacions/ca/registre_electronic/

IMPORTANT:

Tots els documents s'han de presentar per registre electrònic:

<https://rec.redsara.es/registro/action/are/acceso.do>

Tant l'acta fundacional com els estatuts han d'estar firmats també digitalment per les persones promotores.

I ARA QUÈ?

A partir d'aquí, i sempre que la documentació sigui correcta, rebreu la notificació de la inscripció en el Registre amb el número corresponent en un termini aproximat de dos o tres mesos.

Lavors ja podeu envestir altres procediments:

1. Obtenir un número d'identificació fiscal (vegeu fitxa 4) que us inclourà automàticament en el cens de l'Agència Tributària.
2. Obrir un compte bancari.
3. Obtenir el certificat electrònic de representant de persona jurídica (vegeu fitxa 3).
4. Inscriure-us en el Cens d'Entitats Juvenils.

LES ASSOCIACIONS JUVENILS

Les associacions juvenils regulen les seves activitats d'acord amb la Llei orgànica 1/2002, amb el Reial decret 397/1988, pel qual es regula la inscripció registral d'associacions juvenils, i amb els seus propis estatuts.

Tenen el caràcter d'associació juvenil les associacions legalment constituïdes que tinguin almenys el 50% de joves (d'entre 14 i 30 anys) entre els seus socis, i comptin amb una junta directiva en la qual la meitat dels components no superin els 30 anys.

Les persones que estan entre els 14 i 18 anys i no estan emancipades necessiten acreditar amb un document el consentiment dels seus representants legals.

Per constituir-se, han de presentar la mateixa documentació que la resta d'associacions, tenint en compte que en els estatuts han de fer constar, de manera més o menys explícita, el caràcter juvenil de l'entitat.

EL CENS D'ENTITATS JUVENILS

Què es?

Els censos són instruments que permeten conèixer, planificar, ordenar i publicitar les entitats, en aquest cas juvenils.

Qui el gestiona?

Els consells insulars de cada illa, que faciliten les dades corresponents al cens autonòmic. A Mallorca és la Direcció Insular de Participació i Joventut:

<https://joventut.conselldemallorca.cat/participacio-juvenil>

Per a què serveix?

Estar inscrita en el cens permet a l'entitat juvenil:

- Poder actuar com a interlocutora, en l'àmbit territorial i sectorial que els correspongui.
- Participar en els òrgans consultius de les administracions públiques.
- Rebre subvencions destinades a entitats juvenils.

Qui s'hi pot inscriure?

- Les associacions juvenils i les unions de qualsevol tipus d'associacions juvenils legalment constituïdes.

- Les entitats prestadores de serveis a la joventut legalment constituïdes.
- Les seccions juvenils d'entitats, associacions, partits polítics, sindicats i parròquies amb òrgans de decisió propis i que estiguin reconegudes com a grups juvenils per les entitats respectives, qualsevol sigui la denominació i naturalesa jurídica.

Les associacions juvenils han de complir els requisits següents:

1. No tenir ànim de lucre.
2. Tenir una estructura interna i un règim de funcionament democràtics.
3. Tenir unes finalitats d'interès general per a la joventut, com la participació del jovent en la vida política, social, econòmica i cultural; la promoció d'activitats juvenils en l'àmbit de les Illes Balears; la promoció, la formació, la integració social i la defensa dels drets dels joves; l'oci i el temps lliure de la joventut, etc.
4. Estar prèviament inscrites en algun registre oficial, com:
 - Registre d'Associacions de les Illes Balears
 - Registre General de Cooperatives i Societats Laborals de les Illes Balears
 - Registre Únic de Fundacions de les Illes Balears
 - Registre d'Associacions Empresarials i Sindicals del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social
 - Registre d'Entitats Religioses del Ministeri de Justícia
 - Registre de Partits Polítics del Ministeri de l'Interior
 - El registre corresponent, en el cas d'entitats diferents de les esmentades.

Quin és el procediment d'inscripció?

Les entitats interessades han de presentar el formulari de sol·licitud, que trobareu a l'enllaç <https://seu.conselldemallorca.net/fitxa?key=30062>, acompanyat de la documentació següent:

- a) Formulari de sol·licitud amb la casella «Alta» marcada
- b) Document de descripció de l'entitat
- c) Còpia compulsada de l'acta de constitució
- d) Còpia compulsada dels estatuts
- e) Còpia compulsada del NIF de l'entitat
- f) Llista de persones de l'òrgan de direcció

LES ENTITATS DE VOLUNTARIAT

Una entitat es considera entitat de voluntariat si aconsegueix activitats d'interès general, està integrada per persones voluntàries (tot i que poden tenir personal assalariat) i desenvolupa una part o totes les actuacions mitjançant programes de voluntariat.

Les entitats poden figurar inscrites en els registres oficials que els corresponguin per la seva naturalesa i, en el seu moment, figurar també en el [**Cens d'Entitats de Voluntariat**](#).²

Per tant, i atès que els àmbits de voluntariat són molts i diversos (social, de cooperació internacional, ambiental, cultural, esportiu, educatiu, sociosanitari, d'oci i temps lliure, comunitari i de protecció civil), la Llei permet que un ventall prou ample d'entitats amb diferents formes i figures es puguin constituir com a entitat de voluntariat, sempre que no tenguin ànim de guany.

DADES I DOCUMENTS D'INTERÈS

Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació:

<https://www.boe.es/buscar/pdf/2002/BOE-A-2002-5852-consolidado.pdf>

Reial decret 949/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del Registre Nacional d'Associacions:

https://www.boe.es/boe_catalan/dias/2015/10/24/pdfs/BOE-A-2015-11429-C.pdf

Reial decret 397/1988, de 22 d'abril, pel qual es regula la inscripció registral d'associacions juvenils:

<https://www.boe.es/boe/dias/1988/04/28/pdfs/A13061-13061.pdf>

Cens d'entitats juvenils. Consell de Mallorca:

<https://joventut.conselldemallorca.cat/participacio-juvenil>

Cens d'entitats de voluntariat de les Illes Balears. Govern de les Illes Balears:

[Portal de voluntariat -Informació sobre el CEVIB](#)

Decret 23/2018, de 6 de juliol, pel qual es desplega parcialment la Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la joventut:

https://www.caib.es/sites/institutestudisautonomics/ca/n/decret_232018_de_6_de_juliol_pel_qual_es_de_splega_parcialment_la_llei_102006_de_26_de_juliol_integral_de_la_joventut/

Llei 5/2022, de 8 de juliol, de polítiques de joventut de les Illes Balears

<https://intranet.caib.es/eboibfront/ca/2022/11594/662867/llei-5-2022-de-8-de-juliol-de-politiques-de-jovent>

Models de documents:

<https://www.wonder.legal/es/modele/acta-fundacional-asociacion>

<https://www.interior.gob.es/web/servicios-al-ciudadano/modelos-de-solicitud/asociaciones/modelos-para-inscripciones-en-el-registro-nacional>

² Article 27 Llei 11/2019 de voluntariat de les Illes Balears. És una competència autonòmica.

Models d'acta fundacional:

<http://www.ajmao.org/WebEditor/Pagines/file/FemCiutadania/PDF%206%20Model%20acta%20fundacional.pdf>

Models d'estatuts:

http://tjussana.cat/doc/publicacions/GA_7.pdf